

УДК 340.13

ОБЪЕКТИВНИ ЗАЛЕЖНОСТІ ДІЄВОСТІ МЕХАНІЗМУ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ THE OBJECTIVE DEPENDENCES OF EFFECTIVENESS OF MECHANISM OF THE LEGAL ADJUSTING

Сидоренко В.В.,

*аспірант кафедри теорії та історії держави і права
Інституту права та суспільних відносин*

Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»

Стаття присвячена дослідженню та висвітленню об'єктивних залежностей дієвості механізму правового регулювання. Здійснено всебічний аналіз аспектів визначення дієвості механізму правового регулювання через об'єктивні умови. Автор акцентує увагу на причинно-наслідкових зв'язках між окремими явищами та обставинами і механізмом правового регулювання.

Ключові слова: механізм правового регулювання, дієвість, залежності, умови, обставини.

Статья посвящена исследованию и освещению объективных зависимостей действенности механизма правового регулирования. Проведен всесторонний анализ аспектов определения действенности механизма правового регулирования через объективные условия. Автор акцентирует внимание на причинно-наследственных связях между отдельными явлениями и обстоятельствами и механизмом правового регулирования.

Ключевые слова: механизм правового регулирования, действенность, зависимости, условия, обстоятельства.

Article is devoted to research and elucidation the objective dependences of effectiveness of mechanism of the legal adjusting. Conducted a comprehensive analysis of aspects determining effectiveness of mechanism of the legal adjusting by objective conditions. The author focuses on the causal relations between individual events and circumstances and the mechanism of the legal adjusting.

Key words: mechanism of the legal adjusting, effectiveness, the dependences, the terms, the circumstances.

Постановка проблеми. Процес дослідження дієвості механізму правового регулювання розглядається через сукупність визначення цінності, ефективності, економічності та інших оціночних категорій належного функціонування цієї складної юридичної конструкції, що дозволяє об'єктивно та всебічно відстежувати його різноманітні прояви та процес регламентації суспільних відносин та їх належне впорядкування, пов'язане з пізнанням загальних об'єктивних умов існування явища та розширює понятійно-категоріальний апарат сучасної теоретико-правової науки.

Стан дослідження. При дослідженні дієвості механізму правового регулювання використовуються різноманітні наукові підходи. Так, окремі аспекти висвітлення дієвості механізму правового регулювання простежуються у працях О. Білоруса, С. Бошно, О. Гриценко, Р.Калюжного, Ю. Канигіна, В.Мамутова, Е. Смірнова та ін. Проте необхідно зазначити, що враховуючи багатоманітність та неоднорідність категорій за допомогою яких визначається дієвість механізму правового регулювання виникає необхідність комплексного аналізу умов та обставин об'єктивного світу, що внаслідок взаємозв'язків з явищами правової дійсності утворюють цілісне уявлення про залежності між цими явищами та формують новітні підходи в юридичній науці. Саме тому, **метою статті** є теоретична розробка сутності та змісту об'єктивних залежностей механізму правового регулювання та вивчення і обґрунтування

причинно-наслідкових зв'язків між явищами, що визначають рівень впорядкованості суспільних відносин.

Виклад основного матеріалу. Поняття „залежність” розглядається як характер зв'язку між вхідними та вихідними елементами входу і виходу, що піддаються осмисленню. У соціальних процесах залежності найчастіше уловлюються досвідним шляхом за рахунок спостережень і статистики [1, с. 31]. Слід погодитись з думкою Е.О. Смірнова, що пріоритетними залежностями є: об'єктивні і суб'єктивні. Об'єктивні залежності виробляються незалежно від свідомості і волі людей. Їх ініціюють закони суспільства і моралі. Суб'єктивні залежності - результат діяльності людей, а, отже, діють обмежений час і виробляються для досягнення певної мети [2, с. 68]. Це пов'язано з тим, що саме об'єктивні умови можна визначити як таку філософську категорію, яка відображає властивості, певні матеріальні утворення та виступають передумовою процесу людської життєдіяльності. Це широке визначення конкретизується перш за все шляхом вияву змісту категорії “об'єктивне”, яка визначає властивість незалежності від свідомості та волі людини. Це безпосередньо підтверджує теза професора О.А. Гриценко, яка зауважує, що об'єктивні причинно-наслідкові зв'язки формуються поза свідомістю людей, спрямовуючи їх діяльність у межах

певного коридору свободи. Якщо суб'єкти слідують (усвідомлено чи неусвідомлено) відповідно до об'єктивних закономірностей, це приводить до нормального впорядкованого стану їх життя. Іншими словами, якщо люди діють згідно з об'єктивним законом, це дозволяє їм отримати нормальний очікуваний результат [3, с. 19].

До об'єктивних залежностей дієвості МПР можна віднести ряд умов, що природно існують. До них відносяться реальні умови життєдіяльності людей, що виникають на основі соціальних, економічних, політичних, духовно-культурних, ідеологічних та інших відносин, тобто вони випливають з матеріальних та духовних умов людського існування, функціонування різноманітних інституцій тощо. При цьому їх виникнення, зміна та припинення не пов'язані з проявами свідомої волі індивіда, а існують як закономірна тенденція еволюційного розвитку людства в цілому.

Однією з визначальних об'єктивних залежностей функціонування будь-якого соціального явища, в тому числі МПР є рівень сприйняття та усвідомлення суспільством загальнолюдських цінностей. Система цінностей – це результат духовної роботи суспільства; це діюча сторона суспільної свідомості, взятої в єдності всіх її форм. Вона певним чином пронизує всі форми суспільної свідомості, об'єднуючи певні інтереси різними ідейними, моральними та естетичними засобами, і стає важливим джерелом безпосередніх мотивів поведінки, стимулів людської діяльності [4, с. 95]. На сьогоднішній день суворого або однозначного формулювання поняття «загальнолюдські цінності» немає. Теоретично і логічно це словосполучення передбачає збереження можливостей повноцінного існування кожної окремої людської особистості [5, с. 131]. Що ж доцільно відносити до загальнолюдських цінностей? Перш за все це життя і здоров'я людини, її честь і гідність, свобода та недоторканність та інші передумови належної організації життєдіяльності окремої особи та суспільства. Сучасний рівень усвідомлення та сприйняття загальнолюдських цінностей відіграє суттєву роль у формуванні механізму правового регулювання. Не випадково ст. 3 Конституції України прямо закріплює пріоритет загальнолюдських цінностей таким чином визначаючи зміст і спрямованість діяльності держави [6].

Відповідно рівень сприйняття та усвідомлення загальнолюдських цінностей по-перше, відображає існуючий стан розвитку суспільних відносин, а по-друге, він реально впливає на їх розвиток завдяки виробленню специфічного механізму їх регулювання. У той же час специфіка сприйняття загальнолюдських цінностей суспільством не тільки відображає існуюче право і відповідні механізми правового регулювання, але може і критично оцінювати діючу юридичну систему, може висунути свій правовий ідеал як основу дієвого впорядкування суспільних відносин.

Наступною об'єктивною залежністю дієвості механізму правового регулювання є рівень впливу звичаїв на організацію життєдіяльності суспільства. Як свого часу зазначав С. Дністрянський звичай не має тієї сили, що нею наділене державне право, але все таки має дуже життєву внутрішню силу, оскільки носить на собі авторитарну марку народу [7, с. 38]. Причиною цьому є те, що, по-перше, звичай як найдавніше джерело права вплинув на розвиток українського права і багато звичаїв знайшли своє закріплення в правових нормах. А по-друге, деякі регіони України заселені представниками багатьох національностей, які зберігають свою культуру, звичаї, традиції [8, с. 52].

При цьому не можна не погодитись і з поглядами С. Бошно, на його думку, звичаєве регулювання має низку недоліків, особливо з погляду правозастосовувача, який у кожному спорі повинний вирішувати питання про наявність у певній сфері суспільних відносин звичаєвої норми та її зміст [9, с. 18].

Проте, вплив звичаю на механізм правового регулювання виглядає dokonаним фактом. Це підтверджується

наявністю у нормативно-правових актах прямих чи опосередкованих вказівок на можливість використання та застосування окремих правил поведінки, що закріплюються звичаєм.

Наприклад, відповідно до статті 12 Закону України «Про національні меншини в Україні» кожен громадянин України має право на національне прізвище, ім'я та по-батькові [10], ст. 7 Цивільного кодексу України визначає, що цивільні відносини можуть регулюватися звичаєм, зокрема, звичаєм ділового обороту [11]. Таким чином визначення рівня впливу звичаїв на механізм правового регулювання об'єктивно визначає дієвість впорядкування конкретних суспільних відносин в межах конкретного етапу розвитку суспільства. Звичай та право існують паралельно з усіма характерними їм ознаками. Єдність розвитку звичаю та правових засобів, що лежать в основі механізму правового регулювання визначається безперервністю їхнього розвитку та взаємовпливом, що вони справляють один на одного. Об'єктивний зв'язок минулого, сьогодення та майбутнього визначає якість та належність впорядкування суспільних відносин за допомогою відповідного механізму правового регулювання, при чому пріоритетність використання звичаєвого чи правового початків є змінюваним явищем, що визначається конкретними історичними умовами існування та розвитку суспільства, особливостями правової системи держави, категорією суспільних відносин, що впорядковуються та іншими умовами.

Наступною об'єктивною залежністю дієвості механізму правового регулювання є ментальні особливості народу, що складає основу відповідного суспільства. Основні ознаки та розуміння менталітету у вітчизняній науці розробив М. Юрій, який у своїй праці „Етногенез та менталітет українського народу” визначає менталітет не як особливий національний логос і не апіорну систему цінностей, а певний соціально-психічний стан суб'єкта етносу, нації, народності, громадян, що втілює в собі (не в пам'яті народу, а в його підсвідомості) результати тривалого й детального впливу етнічних, природно-географічних і соціально-економічних умов проживання суб'єкта менталітету [12, с. 130]. Ментальні особливості українського народу суттєво впливають на дієвість механізму правового регулювання особливо в умовах трансформаційного суспільства. Особливості українського менталітету, а саме їх врахування при виробленні відповідних механізмів правового регулювання здатні реально сприяти розв'язанню проблем надмірної змінюваності та плінності чинного законодавства, наділивши його ознаками стабільності та доступності, що в свою чергу зумовить його загальну дієвість при впорядкуванні суспільних відносин.

Ще однією об'єктивною залежністю дієвості механізму правового регулювання є релігійно-моральні настанови суспільства. Право, релігія і мораль однопорядкові явища, які є тісно взаємопов'язаними та взаємообумовленими. Схожість права, релігії і моралі проявляється і у їх однонаправленості, оскільки зусилля всіх цих регулятивних механізмів направлені на особистість. Але в силу того, що особистість є багатогранним та неоднозначним явищем, кожний із них обирає свою власну сферу регуляції цією особистістю, зберігаючи при цьому свою значимість та однопорядковість з собі подібними механізмами [13, с. 2-3].

Серед різних категорій цінностей особливе місце посідають морально-духовні цінності, адже вони виступають у житті людини та суспільства соціально значущими орієнтирами діяльності суб'єктів, забезпечують духовно-вольову єдність суспільства, відповідний рівень самосвідомості та організованості його членів [14, с. 19]. Тому виходячи з вищесказаного слід погодитись з тезою С.Л. Франка, який доходить до висновку, що „самоочевидна суть моралі – все одно релігійна, санкціонована вона чи безрелігійна – присутня в оцінці людської поведінки, у

заохоченні чи забороні визначених дій або вчинків. Саме тому мораль має своє вираження у моральному законі, в якихось загальних нормах [15, с. 486].

Це знаходить своє відображення через аналіз норм Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України. Можна побачити, що вони містять такі оціночні категорії, як особлива зухвалість, винятковий цинізм, неповага до суспільства, що в свою чергу прямо впливають із морально-релігійних настанов суспільства. Таким чином загальні морально-релігійні настанови суттєво впливають на функціонування МПР, а їх врахування веде до більш дієвого впорядкування суспільних відносин на основі досягнення загальносуспільної моделі ідеальної поведінки всіх суб'єктів право-відносин.

До об'єктивних залежностей дієвості МПР доцільно відносити таку залежність як інтелектуальний потенціал населення. Інтелектуальний потенціал територіальної спільноти в юридичній науці не досліджувався, тим більше не вивчалось питання специфіки впливу інтелектуальних здібностей населення на функціонування механізму правового регулювання. Однак, саме даний аспект необхідно враховувати в ході вироблення та запровадження відповідних механізмів впорядкування суспільних відносин тому, що здатність до сприйняття правових засобів об'єктивно впливає на дієвість такої регламентуючої діяльності. Що ж розуміють під поняттям „інтелектуальний потенціал” сучасні науковці? Ю. Канигін вважає, що під соціальним інтелектом варто розуміти здатність суспільства та його підсистем сприймати, зберігати, нагромаджувати знання, продукувати нові ідеї та використовувати їх заради прогресу [16, с. 45], М. Руткевич та В. Левашов визначають інтелектуальний потенціал як інтегральне поняття, яке включає в собі стан розвитку науки, рівень оволодіння населенням науково-технічними знаннями й вміннями, що тісно пов'язане з рівнем освіти та культури населення [17, с. 53].

Таким чином, ми бачимо, що використання категорії „інтелектуальний потенціал” може використовуватись і юридичною наукою, в тому числі і по відношенню до механізму правового регулювання в якості об'єктивної залежності його дієвості. Тут виявляється прямопропорційна залежність стану дієвості механізму правового регулювання в межах території держави від інтелектуального потенціалу населення, ступінь та масштаби використання якого визначають рівень дієвості впорядкування суспільних відносин та сприйняття основних закономірностей розвитку правових явищ.

Наступною об'єктивною залежністю дієвості механізму правового регулювання є демографічні особливості розвитку суспільства. Оцінюючи соціально-демографічну ситуацію в Україні, можна сказати, що країна нині переживає стан демографічної кризи. Такий висновок дають можливість зробити ті тенденції, що спостерігаються. При цьому слід враховувати, що демографічна ситуація в Україні не настільки унікальна, вона значною мірою відображає загальносвітові та європейські процеси. Тому при розробленні спеціальних механізмів правового регулювання необхідно враховувати загальні тенденції вирішення проблем демографічного розвитку. Отже, віднесення демографічних особливостей розвитку суспільства до об'єктивних залежностей дієвості механізму правового регулювання підтверджується рядом істотних обставин і показників.

Об'єктивною залежністю дієвості механізму правового регулювання виступає рівень економічного розвитку окремих територій (регіонів) держави. Забезпечення сталого соціально-економічного розвитку регіонів, підвищення їх конкурентоздатності неможливі без подолання проблем міжрегіональних відмінностей, ліквідації кризових явищ і відсталості у розвитку окремих територій країни [18]. Тому уся правотворча діяльність держави повинна спиратися

на науку, на результати та висновки наукових досліджень. Потрібно посилити роль економічних і юридичних наук у законодавчому забезпеченні економічної політики. Тільки за такого підходу можна зробити так, щоб закони були ефективними, відбивали реальні вимоги соціально-економічного розвитку і сприяли йому. Але, на жаль, економісти далеко не завжди доводять результати своїх досліджень, що вимагають правового закріплення, до відповідної форми. Юристи ж нерідко завершують свої дослідження рекомендаціями щодо вдосконалення норм, на яких базується система правового забезпечення економіки, без їх достатнього економічного обґрунтування [19, с. 26].

Наступною об'єктивною залежністю дієвості МПР виступають глобальні зміни природо-кліматичних умов. Аналіз тієї ситуації, яка склалася на протязі останніх років в світі дає можливість зробити висновок про те, що клімат насправді змінюється, причому досить швидко. Зміна клімату, яка спостерігається сьогодні може мати значні економічні та соціальні наслідки.

Важливість вирішення даної ситуації підтверджується тим, що після 90-х років минулого століття активізується позиція Організації Об'єднаних Націй (ООН) за участі якої було підписано окремі міжнародно-правові угоди з питань запобігання зміні клімату. Основними з них є Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (1992 р.) та Кіотський протокол (1997 р.). Зокрема, Кіотський Протокол, схвалений на третій сесії конференції сторін Рамкової конвенції про зміну клімату Організації Об'єднаних Націй у грудні 1997 р., став одним з визначальних документів, що спрямовані на стабілізацію природо-кліматичних умов. Країни, що підписали протокол, домовились зменшити викиди парникових газів до рівня, меншого на 5 % від рівня базового року. Для різних країн було встановлено різний рівень зниження викидів. Однак, відразу варто зазначити, що у 2012 р. сплив термін дії Кіотського протоколу до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату. Тому впродовж останніх років відбуваються міжнародні переговори, спрямовані на підготовку нової міжнародної угоди, яка повинна б замінити Кіотський протокол.

Все це вказує на те, що глобальні зміни клімату істотно впливають на механізм правового регулювання. Зокрема, врахування та належна оцінка впливу погодно-кліматичних факторів на запровадження окремих механізмів правового регулювання дає можливість розробити заходи для того, щоб звести до мінімуму можливі негативні наслідки природо-кліматичних процесів.

Наступною об'єктивною залежністю дієвості механізму правового регулювання є рівень забезпеченості території природними ресурсами. Планета Земля наділена великими й різноманітними природними ресурсами, запаси різних видів яких досить неоднаково та нерівномірно розташовані. Тому кожна окрема країна має різну ресурсозабезпеченість і саме співвідношення між обсягом природних ресурсів і обсягами їх використання, тобто власне категорія „ресурсозабезпеченість”, істотно впливає на вироблення та функціонування відповідних механізмів правового регулювання.

Особливої уваги при цьому заслуговують вирішення проблем: формування комплексного кадастру природних ресурсів; ліцензування діяльності в сфері природокористування та видобутку корисних копалин; штучного відновлення природних ресурсів та виробництва їх штучних аналогів; підвищенні якості заходів охорони навколишнього середовища тощо. Зокрема, ст. 6 Закону України «Про основи національної безпеки України» від 19 червня 2003 р. зазначає, що пріоритетами національних інтересів України зокрема є забезпечення екологічно та техногенно безпечних умов життєдіяльності громадян і суспільства, збереження навколишнього природного середовища та раціональне використання природних ресурсів [20]. Отже, ми бачимо, що рівень забезпеченості природними ресур-

сами вимагає вироблення специфічних механізмів впорядкування суспільних відносин у сфері природокористування та зосередження уваги на проблемах правотворчої та правозастосовчої практики в цій сфері.

До об'єктивних залежностей дієвості МПР відноситься географічне та геополітичне розташування держави. Історичний досвід і логіка розвитку міжнародних відносин переконливо свідчать про надзвичайно важливу роль геополітичного фактора у формуванні як внутрішньої, так і зовнішньої політики держави [21, с. 176]. Кожна країна має виключне, притаманне тільки їй територіально-географічне положення. Територія держави має свій неповторний ландшафт, форму, простір, розміри, природні ресурси. Території держав обмежені простором та утворюють політичні кордони з територіями сусідніх країн. Політичний розподіл світу не збігається з його поділом на природні географічні регіони. Така розбіжність утворює у кожному конкретному випадку сукупність специфічних суперечностей між державою як соціальним співтовариством та її фізичним оточенням, а також і серед самих держав з приводу зовнішнього природного середовища. Унікальність територіально-географічного положення кожної країни зумовлює також і унікальність її історичного фону. Така сукупність визначає самобутність народу, держави, робить їх історичними індивідуальностями. Серед великої кількості чинників, які здійснюють вплив на діяльність людей, а також і на їх політичну діяльність, географічний чинник найменше підлягає змінюванню. Він виконує роль фундаменту спадкоємності політики держав до того часу, поки їх географічно-просторове положення залишається незмінним [22, с. 38]. Тому визначаючи географічне та геополітичне становище держави, як об'єктивну залежність дієвості механізму правового регулювання, слід зазначити, що саме географічне положення значною мірою є повністю визначним фактором, який існує без урахування випадкових чинників, тобто є детермінованим. Саме воно в тій чи іншій мірі є однією з головних, визначальних рушійних сил розвитку суспільства. Власне важливість врахування географічного положення держави в механізмі правового регулювання полягає в його невичерпних можливостях, які можуть бути використані для забезпечення суспільних потреб і в такий спосіб істотно підвищити дієвість впорядкування суспільних відносин.

Об'єктивною залежністю дієвості МПР є рівень інтегрованості держави в міжнародну спільноту. Існування будь-якої держави, в тому числі й України, завжди припускає взаємодію з іншими державами світу. Дуже влучно з даного питання висловився О. Білорус, який зазначив, що вплив нової реальності, що виникає під тиском глобалізації, має потужний, навіть шокуючий політичний ефект, оскільки вимагає визначити ставлення до засад і динаміки глобалізації та виробити стратегію поведінки відповідно до її парадоксів і викликів [23, с. 434].

Підтвердженням важливості рівня інтегрованості держави в міжнародну спільноту, можна вважати прийняття 01.07.2010 р. Законом України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», який визначає принципи і пріоритети державної політики у відповідних сферах. На сьогоднішній день Україна продовжує реалізовувати різновекторну зовнішню політику. Зокрема, основними напрямками інтеграційної діяльності України є: Азіатський вектор (АРЕС, Індія, Китай, Японія), Східноєвропейський вектор (СНД, Чорноморське товариство, Митний союз), Західноєвропейський вектор (ЄС), Африканський вектор («Велика африканська п'ятірка») та Американський вектор (США, Латинська Америка). Виходячи з даних міркувань рівень інтегрованості в міжнародну світову спільноту слід віднести до об'єктивних залежностей дієвості механізму правового регулювання.

Наступною об'єктивною залежністю дієвості механізму правового регулювання є міжнародні міграційні про-

цеси. Міграційні процеси обумовлені як об'єктивними факторами – специфічними історичними і національними умовами життя країн, їх культурною своєрідністю, економічними особливостями, діями пануючої політичної еліти, тощо [24, с. 215]. В умовах депопуляції, старіння населення та дефіциту працівників міграція перетворюється на важливий чинник розвитку країн призначення, натомість, втрати населення можуть загальмувати перетворення в країнах походження [25, с. 78]. Таким чином міжнародні міграційні процеси об'єктивно впливають на дієвість механізму правового регулювання, а їх правильне розуміння формує необхідні передумови для належного впорядкування суспільних процесів.

До об'єктивних залежностей також відносяться міжнародні конфлікти. Напружена ситуація в світі в будь-якому випадку впливає на вироблення найбільш дієвих механізмів правового регулювання тому, що лише врахування поточних та майбутніх наслідків, які виникають внаслідок розвитку конфліктних ситуацій у світі, може визначити зовнішню, а в деяких випадках і внутрішню політику держави, що потребує впровадження відповідних механізмів правового регулювання.

Зважаючи на відсутність потужних важелів виконання приписів міжнародного гуманітарного права (суд, поліція, армія) ефективність його регулятивної функції залежить від дійсної імплементації та функціонування механізму реалізації [26, с. 209]. Відповідно до цього лише розумний підхід до вироблення необхідних механізмів правового регулювання окремими державами дозволить сформулювати належне правове середовище, що не зазнаватиме суттєвого негативного впливу внаслідок різноманітних міжнародних конфліктів, як за безпосередньої участі держави в ньому так і в разі опосередкованої участі або взагалі у випадку відсторонення від них. Таким чином міжнародні конфлікти здійснюють об'єктивно обумовлений вплив на механізм правового регулювання та можуть бути віднесені до об'єктивних залежностей його дієвості.

Рівень науково-технологічного розвитку також відноситься до об'єктивних залежностей дієвості механізму правового регулювання. В зв'язку з тим, що стратегічною метою перетворень в Україні є науковий, технологічний, інноваційний розвиток, який відбувається на основі структурних перетворень суспільства. Зокрема, зазнають перебудови економічні галузі, здійснюється оновлення промисловості та аграрного сектора, при цьому дуже широко використовуються новітні перспективні технології. Все це призводить до необхідності вироблення нових механізмів правового регулювання для впорядкування суспільних відносин, що настільки швидко змінюються. Особливо актуальним завданням сьогодення постає віднайдення шляхів прискорення науково-технологічного розвитку з метою підвищення рівня економічної безпеки України та, відповідно, забезпечення соціального добробуту [27, с. 81]. На сьогодні серйозною проблемою у сфері забезпечення подальшого науково-технологічного розвитку нашої держави є існування низки прогалів і колізій у правовому регулюванні цієї сфери, що призводить до унеможливлення вироблення та застосування дієвого механізму правового регулювання на всіх стадіях регламентації відповідних суспільних відносин. Тому при запровадженні будь-яких механізмів правового регулювання потрібно враховувати найбільш важливі соціально-економічні умови розвитку науки і використання досягнень науково-технічного прогресу. При цьому необхідно забезпечити проведення детальних прогностико-аналітичних досліджень, які б дали можливість чітко й обґрунтовано визначити науково-технологічні та інноваційні пріоритети розвитку держави і створювали умови для їх врахування при розробці дієвих механізмів впорядкування суспільних відносин.

Висновки. Проаналізувавши основні об'єктивні залежності дієвості механізму правового регулювання,

можна дійти до наступних висновків, які дозволять належним чином оцінити передумови забезпечення впорядкування суспільних відносин на сучасному етапі розвитку держави і суспільства. Об'єктивні залежності виступають необхідними передумовами дослідження механізму правового регулювання через які з'ясується наявність необхідних та постійно повторюваних динамічних зв'язків між об'єктивною реальністю та функціонуючим явищем

в конкретизованих умовах на визначеному етапі його розвитку. При цьому об'єктивні залежності досліджуються через призму можливості досягнення необхідного рівня дієвості шляхом встановлення зв'язків між загальним явищем і конкретною умовою в яких виникають, змінюються та припиняються суспільні відносини. Тобто простежуються саме ті зв'язки, які й враховують характер та основні ознаки залежності в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Мясникова Л.И. Теория организации : учебное пособие / Л.И. Мясникова ; Смол. гос. ун-т. – Смоленск : Изд-во СмолГУ, 2010. – 73 с.
2. Смирнов Э.А. Теория организации / Э.А. Смирнов. – М. : Инфра-М, 2002. – 248 с.
3. Грищенко О.А. Економічна теорія права: проблеми та перспективи розвитку / О.А. Грищенко // Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого. – № 1. – 2010. – С. 17-30.
4. Хайдеггер М. Феноменология и трансцендентальная философия ценности / М. Хайдеггер. – К. : 1996. – 367 с.
5. Подлесная Л. Национальные и общечеловеческие ценности в условиях глобализации / Л. Подлесная, С. Дуб // Гуманітарний журнал. – 2012. – № 2-3. – С. 129-134.
6. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
7. Дністрянський С. Звичаєве право – а соціальні зв'язки. Причини до пояснення §10 австрійської книги законів цивільних / С. Дністрянський // Часопись правничі і економічна. – Львів, 1902. – Р. 3. – Т. 4-5. – С. 1-42.
8. Стрельникова І., Погорелов Є. Місце звичаю в сучасному праві України / І. Стрельникова, Є. Погорелов // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского Серия «Юридические науки». – 2010. – № 2. – С. 52-56.
9. Бошно С. Правовой обычай в контексте современного учения о формах права / С. Бошно // Государство и право. – 2004. – № 8. – С. 14-22.
10. Про національні меншини : Закон України від 25.06.1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 36. – Ст. 529.
11. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№ 40-44. – Ст. 356.
12. Юрій М.Т. Етногенез та менталітет українського народу [Текст] / М.Т. Юрій. – К. : Таксон, 1997. – 237 с. – С. 130.
13. Калюжний Р.А. Право, мораль і релігія як регулятивні механізми / Р.А.Калюжний // Юриспруденція: теорія і практика. – 2010. – №10. – С. 2-7.
14. Єскіна Г.О. Формування ціннісних орієнтацій молоді засобами аматорського театру [Текст] : Дис... канд. пед. наук: 13.00.06 / Єскіна Ганна Олександрівна ; Київський національний ун-т культури і мистецтв. – К., 2001. – 194 с.
15. Франк С.Л. Духовные основы общества / С.Л. Франк. – М. : Республика, 1992. – 511 с.
16. Канигін Ю. Интеллект народа / Ю. Канигін // Вісник Академії наук України. – 1993. – № 7. – С. 37-47.
17. Руткевич М., Левашов В.К. О понятии интеллектуального потенциала и способах его измерения / М. Буткевич, В. Левашов // Наукoведeннe. – 2000. – №1. – С. 49-65.
18. Бурдун А.В. Цілі та критерії соціально-економічного розвитку регіону [Електронний ресурс] / А.В. Бурдун // Державне будівництво. – 2008. – № 1. – Режим доступу : <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2008-1/index.html>. – Назва з екрану.
19. Мамутов В.К. Посилити вплив академічної науки на формування економічного законодавства / В. Мамутов // Вісник НАН України. – 2012. – № 7. – С.26-31.
20. Про основи національної безпеки України : Закон України від 19.06.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – Ст. 351.
21. Міхель Д.О. Основні аспекти геополітичного положення України та її зовнішньополітичний вимір / Д.О. Міхель // Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. – 2009. – Політологія. – Вип. 97. – Т. 110. – С. 176–180.
22. Шмаленко Ю. І. Геополітичні концепції українських вчених на початку ХХ ст. [Текст] / Ю. І. Шмаленко // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Держава та армія. – 2007. – № 584. – С. 38-44.
23. Білорус О.Г. Глобалізація і безпека розвитку / О.Г. Білорус. – К. : КНЕУ, 2001. – 733 с.
24. Кривенко Ю.І. Міграційні процеси за умов глобалізації (соціально-філософський аспект) / Ю.І. Кривенко // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки. – 2010. – № 39. – С. 215-222.
25. Малиновська О. Міжнародна міграція в контексті модернізації суспільства / О.А. Малиновська // Демографія та соціальна економіка. – 2012. - № 1 (17). – С. 77-86.
26. Стасюк С.В. Особливості регулювання сучасних збройних конфліктів : проблеми та перспективи / С.В. Стасюк // Юридична наука. – 2011. – № 1. – С. 206-210.
27. Савенко В.Г. Науково-технологічний розвиток України як фактор забезпечення економічної безпеки держави / В.Г. Савенко // Бизнесинформ. – 2009. – № 11(2). – С. 81-83.